

Notes crítiques al Balanç Educatiu 1999-2001 de la Conselleria d'Educació i Cultura

a) Respecte a la Normativa i als organismes creats:

- 1.- Manca legislació sobre adults.
- 2.- Manca legislar sobre els Consells Escolars Municipals i Insulars.
- 3.- Ens oposam al model de Fundació per al Conservatori Superior.
- 4.- Quant al *Decret d'Organització del Servei d'Inspecció* i el sistema de selecció i la composició dels tribunals, trobam que és molt "endogàmic: de 5 membres, 4 són del cos d'inspecció. S'ha de dir que els inspectors foren els primers equipats amb un augment de 258,44 eur. (43.000 ptes.) des del juliol del 2000.
- 5.- Manca la publicació del *Decret del currículum d'ESO i Batxillerats*.
- 6.- Protestam per la no presència de l'STEI-i (sindicat majoritari en l'ensenyament) en el si del Consell de Formació Professional.

Algunes ordres i decrets s'han aprovat sense una veritable consulta a les organitzacions sindicals així com tampoc hi ha presència sindical a alguns organismes de "participació", per exemple a l'Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema educatiu.

Tot i que no negam a l'Administració Educativa la seva potestat de relacionar-se directament amb els centres i el professorat, cal recordar-li que les organitzacions sindicals representatives són els interlocutors amb legitimitat democràtica i legal per negociar les condicions laborals i les seves repercussions educatives.

b) Respecte als pressuposts:

Partint de l'evolució 1998-2002:

Any	Pressupost de la Conselleria D'Educació (1) (en milions d'euros)	Pressupost de la CAIB (en milions d'euros)	Percentatge (del pressupost de la Conselleria d'Educació en el pressupost de la CAIB)
1198	277,04 (46.096 milions de ptes.)	725,54 (120.720 milions de ptes.)	38 %
1999	311,30 (51.796 milions de ptes.)	807,90 (134.424 milions de ptes.)	39 %
2000	365,17 (60.760 milions de ptes.)	887,90 (147.686 milions de ptes.)	41 %
2001	379,07 (63.072 milions de ptes.)	950,49 (158.148 milions de ptes.)	40 %
2002	410,50 (68.301 milions de ptes.)	1.068,80 (178.000 milions de ptes.)	38 %

(1) Hi ha inversions al llarg del 2000-2002 que no es consignen al Pressupost d'Educació i Cultura, com són les construccions de nous centres.

1.- L'any 2002 el pes d'Educació i Cultura serà, en termes relatius, equivalent a l'any 1998 -el 38% de la despesa dels pressuposts de la CAIB.

2.- L'augment dels Pressuposts CAIB des del 98 fins a la previsió de l'any 2002 és de 57.147 milions de ptes. (343'46 milions d'euros) prop del 47%, mentre que la despesa educativa en aquest mateix període és de 133'46 milions d'euros (48%).

Pensam que un augment d'un 1% al llarg de 5 anys no permet fer el discurs de l'Educació com a prioritat política del Govern del Pacte de Progrés.

L'STEI-i ja assenyalava al seu estudi sobre les transferències educatives que calien al manco 56.000 milions de ptes. (de l'any 97) per fer front a la competència educativa (inclosa la universitària). La previsió per a l'any 2002 (només educació no universitària) és de: 60.000 milions de ptes. (que ha d'incloure partides no quantificades ni previstes en el nostre estudi com la "gratuïtat" del tram 3-5 anys, l'equiparació a compte, etc.).

En definitiva, la quantitat destinada a l'any 2002 seria, encara, sensiblement inferior a la nostra estimació mínima (en ptes. actualitzades al 2002).

També en termes del PIB de les Illes Balears podríem destacar que la partida de la Conselleria d'Educació i Cultura representa el 2'33% del PIB, estimat per a l'any 2001 en 17.571,80 milions d'euros (2.923.702 milions de ptes.).

c) Respecte a la construcció, ampliació o millora de centres:

Tot i que l'esforç inversor és considerable, més de 66'5 milions d'euros (11.000 milions de ptes), volem fer notar que la Conselleria d'Educació tan sols ha aprovat el **Mapa Escolar** de Menorca i resten per aprovar els de les Pitiüses i de Mallorca.

d) En referència al professorat:

1.- Tot i l'augment de l'oferta d'ocupació pública, el nombre de professorat interí s'ha incrementat des del 1998, ara és de prop del 30% de la plantilla.

Cal fer constar que aquest increment s'ha produït en certa mesura en paral·lel a l'increment d'alumnat. L'increment del professorat és positiu, però no hem d'oblidar el creixement demogràfic de les Illes Balears i que les nostres ratios són clarament més elevades que a la majoria de les CC.AA. de l'Estat.

Comparativa de l'Oferta d'ocupació pública per a docents a Primària i Secundària:

Anys 1998 i 1999 (Govern del PP): **562**

Anys 2000 i 2001 (Govern del P. de Progrés): **775**

Increment del **38%**

2.- Respecte a les mesures adoptades per a l'estabilitat de les plantilles dels centres docents públics, l'STEI-i, com a únic signant de l'acord d'interins, es reafirma en la seva validesa, doncs més de 1.800 interins gaudiran d'ocupació garantida durant 3 cursos. Tot i estar d'acord amb les oposicions per Illes, en el cas de Primària, no ho estam en el sistema d'adjudicació de plaça per als funcionaris en pràctiques, al marge de la normativa general del Concurs de trasllats.

3.- Respecte a la major eficàcia en la dotació de les plantilles dels centres, tot i millorar el curs 2000/2001, no podem fer la mateixa afirmació comparat amb l'actual curs. Caldrà efectuar una previsió més acurada per part de la D. G. de Personal Docent, així com instar la UIB a fer una oferta de places més adient al sistema educatiu implantant les especialitats de Pedagogia terapèutica i Logopèdia, i altres estudis.

4.- Respecte a les millores en les retribucions dels docents volem recordar que el principi d'acord del 5 de juliol del 2001 s'ha de materialitzar encara, i s'ha d'estendre al conjunt del professorat (del sector públic i del privat concertat), així com s'ha de produir l'equiparació social (fons social) i altres millores en les condicions laborals. Pel que fa referència a l'equiparació retributiva, resten pendents d'aplicació els 180,30 eur. (30.000 ptes.) al llarg dels anys 2002, 2003 i 2004.

5.- Respecte a l'increment en el nombre de professorat cal dir que, segons dades oficials, al curs 1999-2000 hi havia 7.433 professores i professors als centres públics. Actualment són 7.915, la qual cosa significa un augment de 482 en dos anys, el que representa un increment de plantilla del 6%.

Als centres concertats l'augment ha estat de 399 professores i professors més, com a conseqüència, sobretot, de l'extensió del concert al segon cicle de l'educació infantil i, també a la concertació de l'ESO. S'ha passat de 2.241 a 2.611 docents, el que representa percentualment un increment del 18%.

Globalment el professorat que treballa als centres públics representa un 75 % (7.915) i, el de concertada el 25 % restant (2.611).

e) Respecte a l'ús de noves tecnologies:

1.- Cal que tots els centres públics gaudeixin d'un sistema complet de connexió a la xarxa.

2.- Cal que al manco totes les unitats escolars tinguin un **ordinador** connectat a **INTERNET**.

3.- Cal que s'accentui la formació del professorat i del personal d'Administració i Serveis en les noves tecnologies...

f) Respecte a menjadors escolars, transport escolar:

1.- Reivindicam que tots els centres públics puguin oferir el servei de menjador escolar, que cap beneficiari potencial en sigui exclòs per causes econòmiques i que la fixació dels preus públics sigui consensuat amb els representants dels pares i mares d'alumnes i associacions estudiantils.

2.- Reivindicam un pla d'activitats complementàries finançat per les administracions públiques (Conselleria d'Educació, Ajuntaments, Consells insulars i altres organismes públics).

3.- Respecte al transport escolar propugnam la seva progressiva reducció, al manco en l'etapa d'Infantil i de Primària.

4.- Reivindicam la dotació de personal adient per a aquests serveis (monitors d'esplai, de menjador, acompanyants per al transport...)

g) Respecte a la formació permanent:

1.- Reivindicam que la formació es deslligui de les retribucions, que s'incrementi la formació als centres i que els representants de formació a cada centre disposin de temps dins el seu horari per exercir la seva funció.

2.- Reclamam que sigui negociat el "barem" per a l'elecció dels assessors i que la direcció dels CEPs sigui elegida pels treballadors i les treballadores de l'ensenyament corresponents al seu àmbit.

h) Respecte a l'evolució de la matrícula:

Comparant els cursos 98/99 i 00/01 podem constatar el següent:

1.- La disminució d'un 1% de l'alumnat d'Educació Infantil en centres públics, passant del 60% al 59% (un efecte de la gratuïtat al sector concertat), disminució que ha afectat especialment Mallorca, no així Menorca i Pitiüses.

2.- L'augment del 2% de l'alumnat de la Primària pública

3.- La disminució d'un 5% de l'alumnat de l'ESO pública, especialment a Mallorca (un 6%).

4.- L'augment d'un 6% al batxillerat públic i d'un 7% a la formació professional pública.

5.- És significatiu comprovar que en els programes de garantia social l'alumnat del sector públic representa el 89%.

6.- Hi ha una xarxa de centres concertats d'educació especial específica que escolaritza el 81% global (437 alumnes sobre un total de 540).

7.- Globalment la matrícula ha experimentat un augment de 2.656 alumnes, dels quals 1.112 han anat a la xarxa pública (42%) i 1544 (58%) a la xarxa concertada-privada.

8.- Globalment hi havia 85.586 alumnes a la xarxa pública el curs 98/99, que representava el 62%, i ara són 86.698, nombre que suposa una lleugera disminució, només el 61'63%.

9.- El sector públic està per davall del 62% a: l'Educació Infantil (59%), l'Educació Primària (60%) i l'ESO (58%). En canvi està per damunt el 62% al Batxillerat (77%) i a la Formació Professional (88%).

L'aplicació de la LOGSE, que ha comportat el concert del 2n Cicle de l'ESO, i el Decret de gratuïtat del 2n Cicle d'Ed. Infantil (aprobat pel Govern Autòmic del PP l'any 1998) són els fets més rellevants que expliquen el menor pes relatiu de l'ensenyament públic en aquests trams educatius.

Cal un impuls decidit per part de la Conselleria per capgirar aquesta tendència. Hi hauria d'haver una política del Govern del Pacte de Progrés per enfortir la xarxa pública; caldria obrir una via de gratuïtat per al cicle 0-3 anys gestionada pel sector públic.

i) Respecte a la formació professional:

1.- Criticam la no presència de l'STEI-i al Consell de Formació Professional. Ja hem pogut comprovar que és un instrument del qual es valen els seus components per negar al nostre sindicat fons de formació procedents de la UE. El pastís es reparteix entre les patronals i el sindicats (CCOO i UGT).

2.- No sembla el més adient "prestigiar" i publicitar la formació professional a través de "Mostres de Formació Professional". Comparant les dades d'escolarització del curs 98/99 (5.308 alumnes) amb les del curs 00/01 (5.255 alumnes) la disminució absoluta és de l'1%, per tant no és cert l'augment d'alumnat en aquest període.

3.- Tot i l'augment de programes de Garantia Social, el 89% de l'alumnat de Formació Professional es troba a la xarxa pública.

4.- És preocupant el baix percentatge d'alumnat que cursa aquests estudis, i encara més observant les bones sortides professionals que tenen a les nostres illes. Es fan polítiques per incrementar l'alumnat, però ens adonam que no connecten amb la població (alumnat, mares, pares...) Pel que fa als Programes de Garantia Social (i aquí les consideracions són semblants per als PIEs i programes especials), si hi ha voluntat que funcionin realment, s'ha de mirar el perfil del professorat i al mateix temps valorar les seves funcions, compensant la dificultat. També, cal que la inspecció i l'administració intervinguin més en el control del perfil de l'alumnat.

j) Respecte a l'ensenyament en Català:

El balanç afirma que els Centres on s'imparteixen totes les àrees en català han augmentat uns quatre punts a Educació infantil i Primària (del 49,02% al 53,15%). La incidència és més baixa a l'Ensenyament concertat (un 30,7%) i als Centres privats no concertats (un 14,5%). L'STEI-i reclama un estudi acurat, amb dades actualitzades a tots els nivells, del curs 2000-2001.

L'STEI-i reclama al govern del Pacte de Progrés mesures més efectives per a la Plena Normalització Lingüística, i a la Conselleria d'Educació i Cultura que promogui mesures més adients tant per a l'estricta acompliment del decret de mínims com per a la superació del mateix.

Caldria un pla de formació permanent del professorat en horari laboral, amb alliberació total o parcial de l'activitat lectiva; així com campanyes de conscienciació tant escolars com socials...

Reiteram el nostre rebuig a la proposta de CIL contemplada a l'esborrany de Decret de Currículum d'ESO, pensam que qualsevol aplicació hauria de ser voluntària. (Finalment l'aplicació del CIL serà voluntària segons decisió presa per la Conselleria).

k) Respecte als Projectes d'Intervenció Educativa (PIES).

El to del balanç és altament favorable, aquest curs 2001-2002 s'han generalitzat a tots els IES.

Davant la possibilitat de "promoure la creació d'aules socioeducatives per als grups minúsculs d'alumnat que no puguin ser integrables en la dinàmica ordinària dels centres" (com apunta aquest informe-balanç) nosaltres ens feim una pregunta: Aquesta possibilitat no sembla la introducció de facto dels itineraris per als alumnes que no obtindran el graduat d'ESO?.

Per fer una valoració ens cal més informació i opinions contrastades de tota la comunitat educativa.

l) Respecte a l'atenció a la diversitat:

Tot i valorar l'augment de personal de PT i AL i professorat de compensatòria (AD), nosaltres reclamam a la Conselleria d'Educació la definició del model de plantilla, entès com a criteris a aplicar, per centres i grups d'alumnes susceptibles d'aquest tipus de professorat.

També és cert que els ATE (Auxiliar tècnic educatiu), els Fisioterapeutes i els ATS són insuficients.

m) Respecte a la política universitària:

És notable la inversió de 18,63 milions d'euros (3.100 milions de pessetes) per a la millora de les infraestructures de la UIB; així com l'aportació de la CAIB al pressupost de la UIB, 28,83 milions d'euros (4.797 milions de pes.) l'any 99 i 40,87 milions d'euros (6.800 milions de pes.) prevists per a l'any 2002. L'augment és del 42% en aquest període (per damunt de l'increment a l'ensenyament no universitari que va de 47.000 milions l'any 1999 a 61.500 milions de previsió per a l'any 2002, per tant amb un increment d'un 31%).

n) Respecte a la millora retributiva del PDI:

Encara resta un acord definitiu per al barem d'estímul a la investigació, que s'ha endarrerit per la dificultat de trobar un instrument objectiu de ponderació de les tasques d'investigació universitària; aquest complement hauria d'aplicar-se a partir de gener del 2002.

L'STEI-i reclama al Govern de les Illes Balears que presenti un recurs d'anticonstitucionalitat contra la LOU i que en el procés de desplegament autonòmic d'aquesta llei es negociï amb les organitzacions sindicals representatives de la comunitat universitària.

Valoram l'esforç de la Conselleria respecte a l'Ensenyament Universitari (amb una pujada superior a la resta de nivells educatius) i la implantació de les esmentades millores i equiparacions retributives, tot i que la Conselleria d'Educació no ha volgut establir un marc de negociació estable: la MESA D'UNIVERSITAT, que seguim reclamant.

JORNADES ESCOLA RURAL

El passat pont de Tots Sants una delegació de l'STEI-i participà a les jornades "Present i futur de l'escola rural a l'estat de les autonomies" que es desenvoluparen a la localitat asturiana de Tapia de Casariego. Els organitzadors de la trobada foren els companys de SUATEA, que convocaren a tots els STEs per tal d'establir i configurar les línies d'acció sindical sobre aquest tema, a nivell confederal.

El títol de les jornades ja deixa entreveure que la situació de les escoles rurals a l'estat no és esperançadora i són moltes les problemàtiques que la sacsegen. Tenguérem l'oportunitat de conèixer de primera mà el dia a dia d'aquests centres gràcies als diferents grups de treball; centrats en l'organització de l'escolarització al medi rural, els recursos de l'escola rural, el seu funcionament i el paper de l'escola com a dinamitzadora de l'entorn.

S'exposaren experiències del professorat que treballa en l'àmbit rural, de companys i companyes de Canàries, Galícia, País Valencià, Andalusia i els mateixos d'Astúries. Es debateren qüestions sobre la conveniència o no de la creació dels CRAS (Col·legis Rurals Agrupats), ja que aquest fet implica la pèrdua d'autonomia dels centres petits que així passen a dependre d'altres més grans.

El bessó de les jornades se centrà en la necessitat de potenciar no sols l'Escola Rural, sinó que cal fer feina en tot el que implica medi rural: dinamitzar l'agricultura, potenciar l'habitatge, la creació de llocs de treball... a fi d'aturar l'èxode rural que es dona en moltes autonomies. Ens trobàrem doncs davant un cuc que es menja la cua, i arribàrem a la conclusió que l'Escola és fonamental per aturar aquest fenomen pel seu paper de dinamitzadora cultural, pel fet que els infants creixen al poble on nasqueren sense necessitat de desplaçar-se, per la directa relació amb el medi on viuen i per tots els altres lligams culturals, històrics i socials que permeten la seva òptima contextualització.

És per això que els convidats a la taula rodona representaven significativament tots aquells que tenen alguna cosa a dir sobre el món rural a l'actualitat: pares i mares, professorat, sindicats de l'ensenyament, sindicats de pagesos i representants polítics de les administracions, per tal de condensar tots els parers.

Des de l'STEI-i presentàrem el model de les ESCOLES PETITES, el qual fou valorat molt positivament pels presents a les jornades. Explicàrem tota la feina que es va fer en el seu moment i es continua fent per potenciar primer i, actualment, per millorar.

Exposàrem les conclusions de les II JORNADES D'ES-

COLES PETITES celebrades a Sant Francesc de Formentera els dies 22 i 23 d'octubre del 1999, i els comentaris que es feren al respecte eren d'enveja sana per tota la tasca que hem portat a terme i, sobretot, pels resultats. I és que moltes de les problemàtiques que tenen a altres autonomies ens semblen llunyanes i ja superades en el seu moment.

Les conclusions a les quals es va arribar a nivell confederal, una vegada que se n'havia parlat durant tres dies, anaven dirigides sobretot a les diferents conselleries per tal de:

1.- Crear un subsistema educatiu propi (no com una forma d'educació especial) per a les Escoles Rurals ja que l'actual sistema està elaborat per i des del món urbà i per tant no s'ajusta a les peculiaritats del medi.

2.- Rebutjar polítiques educatives homogeneïtzadores, que no respecten la diversitat de models d'escolarització al món rural (en clara referència als CRAS).

3.- Dotar les Escoles Rurals de tot el professorat especialista LOGSE i d'atenció a la diversitat

4.- Reclamar a les diferents universitats que ofereixin plans d'estudis de Magisteri on determinades matèries didàctiques i recursos organitzatius i pedagògics estiguin relacionats amb el món rural, com ara la realització de pràctiques en aquests centres, oferir assignatures optatives relacionades amb el medi rural i la possibilitat de fer cursos de postgrau.

5.- Augmentar l'oferta de formació del professorat en aquest tema i potenciar l'intercanvi d'experiències entre el professorat.

En definitiva la conclusió fou que cal valorar i, sobretot, posar els mitjans necessaris al professorat que treballa a les Escoles Petites, Rurals i Unitàries perquè no tot depengui de la bona fe i professionalitat del professorat. Deixant molt clar que no ens hem de rendir davant les adversitats que envolten la nostra tasca, hem d'exigir, lluitar, treballar a fi de no reduir-nos i automenysvalorar-nos. No podem fer de ploramiques davant la societat com fonament del nostre respecte i valoració.